

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. I. Privilegia & favores communes Statui Religioso.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

lenta manus fuisset injecta, quo casu absolutio Summo Pontif. est reservata; c. cum illorum; 2. c. Canonica, 50. eod. Habent nihilominus Regularium Prælati & Superiores extra jus commune specialia privilegia, per quæ etiam ab enormi percussione sive Religiosi, sive Clerici suos Religiosos possunt absolvere, de quo multa Bordonus de privileg. Cler. c. 21. à n. 327.

18. Quæres secundò. A quo sit absolvendus Religiosus percussor, quando percussus subest alteri Superiori? Videtur dicendum, quòd absolutio

fit danda per utriusque Religiosi Prælatum. ex c. cum illorum 32. de sent. excomm. ubi dicitur: *Per Abbatem proprium, & ejus, qui passus est injuriam, absolvatur*: quæ tamen ita esse intelligenda docet Molina de l. & Just. tr. 3. disp. 60. n. 5, ut absolutio à censura detur à Superiore percipientis, utpote giudice ordinario, supposito tamen consensu & præmissa satisfactione Prælati alterius, qui est Superior Religiosi percussi, & injuriati; cum ipse sit actor, & jus habeat persequendi injuriam suo Religioso illatam.

ARTICULUS V.

De privilegiis Religiosorum.

S U M M A R I A.

1. Religiosa Professio tollit omnia peccata quoad culpam & penam.
2. Testimonia SS. PP. & DD. de Religiosa Professione præstantia.
3. In susceptione habitus Religiosi datur plenaria Indulgentia.
4. Etiam in renovatione votorum acquiri potest Indulgentia plenaria.
5. S. Professio extinguit alia vota.
6. Purgat maculas legales, & irregularitatem ad
7. Ordines suscipiendos.
8. Probabiliter extenditur ad susceptionem habitus.
9. Dissolvit matrimonium rarum.
10. Absolvit à parva potestate.
11. Facit participes omnium causarum piarum.
12. Limitationes pro communicatione privilegiorum.
13. An totus Ordo Benedictinus in privilegiis communicet cum aliis Congregationibus & Monasteriis?
14. Communicatio Benedictinorum in privilegiis est in jure fundata.
15. Privilegia corpori juris inserta, iisq. æquiparata, admittunt extensionem ob identitatem vel paritatem rationis.
16. Exempla præcedentis doctrina ex Jure.
17. Argumentum à paritate PP. Capucinatorum.
18. Probabilitas extrinseca nostræ doctrinae ab auctoritate DD.
19. Ratio reflexa & indirecta communicationis.
20. Ordo S. Benedicti indirectè communicat omnia privilegia Mendicantium.

§. I.

Privilegia & favores communes statui Religioso.

Personæ Religiosæ, tanquam selectior pars Christiani gregis, flos Ecclesiastici germinis, singulare decus & ornamentum S. Ecclesiæ, in quibus Evangelicæ perfectionis norma resplendet, à quibus Apostolicæ prædicationis gratiam & S. fidei veritatem innumeræ gentes acceperunt, semper dignè videbantur Summis Pontificibus, ut ipsas diversis favoribus, gratiis ac privilegiis decorarent: quæ quidem lingillatim prosequi non est propositum; ne tamen filialis erga Ma-

trem Religionem observantiæ immemor videat, aut ingratitude labem incurram, pauca in communi, & certiora delibò.

Præter Canonis & fori, aliisque Clericorum privilegia etiam Regularibus competentia, de quibus in præcedentibus dictum. Primò non tam privilegium, quam gratia toti statui Religioso communis & propria est, quòd per Religiosam Professionem seu emissionem votorum conferatur instar Jubilæi perfectissima remissio omnium peccatorum, tam quoad culpam, quam quoad penam: quæ quidem Indulgentia tametsi fuerit à Sum. Pont. Paulo V. concessa, tamen etiam independentè ab illa concessione est ex natura rei annexa ipsius professionis dignitati, quippe in qua homo omnia sua, suamque voluntatem, quæ nihil habetur præstantius, DEO offert. Ita docent D. Th. 2. 2. q. ult. a. 7. ad 3. [Th. Waldens. de Sac. tit. 9. c. 30. Hieron. Platùs de bono stat. Rel. l. 1. c. 15. Layman l. 5. c. 10. Azor, Barthol. à S. Fausto, Gregorius Geisler, alique.

In quorum probationem facit primò, quòd in authent. de Monachis Imperator affirmat, quòd vitæ Monasticæ ingressus omnem criminum maculam abstergat. Secundò, quòd SS. PP. & Doctores tam Ascetici, quam Scholastici Professionem Religiosam alterum *Baptismum* appellent. Sic loquuntur S. Hieron. ep. 25. Petrus Dam. op. 16. c. 8. S. Bern. in Serm. de S. Bened. S. Anselmus c. final. de similit. D. Jo. Damasc. in histori. S. Jolaphat. c. 12. *Etenim divinam hanc professionem peccatorum propulsare, atque incorruptionis per divinum Baptismum nobis concessa sociam & opitulatricem esse perspectum habemus.* D. Antonin. in Sum. 3. p. tit. 16. c. 3. §. 3. D. Th. lo. cit. Bellarminus, Sanchez, Rodriguez, Hæftenus, alique. Tertiò ex authenticis Patrum historiis, nominatim apud Rosweydam l. 1. n. 9. ubi quidam vir sanctus dixit: *Virtutem, quam vidi stare super Baptisma, vidi etiam super vestimentum Monachi, quando accepit habitum spiritualem.* Quartò ex ratione Angelici Doctores in 4. dist. 4. q. 3. a. 3. sic proposita: *Cum proficiens voluntatem suam ceteris rebus chariorem in perpetuam DEI servituti redigat, jam plenissime pro omnibus anteactæ vitæ delictis satisfecisse censetur: ut potè qui id dat, quo nihil majus dare poterat.*

Plenaria hæc peccatorum remissio per Indulgentiam

gentiam Pauli V. etiam concessa est tironibus S. Religionis in prima Religiosi habitus susceptione, ut est videre apud Gobat, Bonagrata aliosque: qua de causa Tirones laudabili consuetudine per præviam generalem exomologesin ad hanc Indulgentiam lucranda disponi solent.

4. Insuper ad magnum solatium Religiosorum D. Bernardinus Sen. in Quadrag. tr. 2. ser. 24. a. 1. affirmat, toties prædictam Indulgentiam renovari, quoties seriâ voluntate renovatur sacra Professio. Ejus verba sunt: *Hæc libertas non solum datur in illa hora, quâ ipsum votum emittitur, sed etiam in omni tempore, quo sibi vovisse placet, & in quo cum hac complacentiâ votum implet.* Ad stipulantur Carthus. in opus. de profess. mon. Hyac. Casal. in cens. Christ. in monit. ad Relig. n. 4. & probabile agnoscit Laym loc. cit. Multæ sunt præterea Indulgentiæ plenariæ quas Religiosi consequuntur, modò in primo sacro, quod Neomystra offerunt, modò in articulo mortis, modò in principalibus festis sui S. Ordinis, modò in sacra exercitiorum solitudine. Illas studiose collegit in fasciculo SS. deliciarum R. P. Antonius Maria de Rheita Capuc. & speciatim pro Benedictinorum usu P. Georgius Geisler in privilegijs Ord. S. Benedicti. Notabilis est illa & plena solatii, quâ post suam generalem renovationem Indulgentiarum quoad Religiosos Paulus V. denuo concessit, ut quilibet approbata Religiosis Professus & Professa Regularis in clausura vivens, & propriam suam Ecclesiam visitans, ibidemque dicendo in diebus stationum 6. *Pater & Ave,* & in fine ad quodlibet, *Gloria Patri* [ut Urbanus VIII. declaravit] devotè ad Pontificis intentionem, S. Matris Ecclesiæ exaltationem, &c. orans, lucrari possit omnes Indulgentias stationum urbis, & orbis, ac si præsens Romæ, & alibi visitaret, &c. Rheita prædictus in fine præfat.

5. Alterum status Religiosi privilegium est, quòd per S. professionem aliorum præcedentium votorum obligatio velut absorpta tollatur, non quòd commutata, sed quòd per sui metipsum totalem obligationem, quâ homo simul & semel facit, quantum successivâ votorum impletione facere non potuisset, impleta censeatur, ut communiter docent DD. in c. scriptura, de vot. & c. qui post votum; de regul. in 6. & præter D. Antonin. & Palud. citatos à Sylvest. V. votum. 4. n. 7. tradit noster S. Anselmus l. 3. ep. 13. ad Richard. Mon. sollicitum de adimpletione alicujus voti ante monachalem professionem emissi post plura præmissa, scribens: *certus enim esse debes, quia cum te totum DEO devovisti, & reddidisti per Professionem monachicam, solvisti omnia vota minora quorumlibet actionum, quæ prius sine iurejurando, & fidei obligatione promissisti.* Rursus ep. 154. ad Wilhelm. Abbat. *De voto Monachi, de quo nostrum vultis audire consilium, qui antequam ad nostrum Ordinem veniret, vovit, se nunquam amplius vinum bibiturum, hoc videtur mihi faciendum, quòd sic à majoribus nostri Ordinis, & præcipue apud Cluniacum. Ut videl. ejusmodi vota, quæ fiunt sine promissione fidei, & sacramento, in voto Monachici Ordinis, in quo homo, quidquid ad se pertinet & se totum DEO offert, judicentur esse completa.*

Tertium privilegium status Religiosi est, quòd & purget maculas legales, ortas ex actibus civilibus, per auct. de Mon. coll. 1. & Gloss. ca. 2. de App. Sic primò damnatus crimine furti, perjurii, falsi &c. si Religionem professus fuerit, absolvitur ab infamia, recipi potest in testem, aliosque adus civiles. Secundò, Ingressus Religionem purgatur à macula ingratiitudinis, ut ratione ipsius nequeat exheredari, ut communiter docent Canonistæ in c. quantumlibet dist. 46. c. non licet; 19. q. 3. ubi Gratianus refert verba Justiniani, quibus hoc privilegium concessit, cujus veritatem contra quosdam impugnatores solidè probat P. Engel de privil. & Jurib. Monast. privil. 13.

Sed etiamne status Religiosus purgat maculas Canonicas, nempe irregularitates? Etiam illas per S. Professionem univèrsim tolli cenet Soc. in 4. d. 25. q. 1. a. 3. exceptâ illâ, quæ provenit ex bigamia, vel homicidio. Sed dicendum est cum P. Engel loc. cit. priv. 4. Illam irregularitatem tolli, quæ oritur ex defectu natalium in ordine suscipiendos SS. Ordines tantum, ita ut illegitimi, quibus alioquin vetica erat suscepio SS. Ordinum toto t. de filiis presb. non ord. tamen ex 2. c. eod. iii. Monasterium ingressi habilitentur ad sacros Ordines suscipiendos, eorumque vltimus non tamen ad prælaturas, administrationes, & beneficia curata, uti præter cit. Engel tradunt Tambur. de J. Abb. to. 1. disp. 5. q. 14. n. 3. Azor. 1. p. in s. l. 12. c. 5. q. 12. Layman, aliique. Ratio est quia irregularitates, quæ solum continentur intra sphaeram Juris Canonici, sicut non inducuntur nisi constitutione Canonum, ita non sine illorum autoritate tolluntur: atqui Jure Canonico non significatur tolli alia irregularitas nisi quæ oritur ex defectu natalium, neque per alium respectum nisi ad susceptionem SS. Ordinum: ergo hoc locum modò & respectu in Professis irregularitas tollitur.

Nihilominus prædictam ablationem irregularitatis, à Religiosa professione, etiam ad habitus susceptionem probabiliter extendit, quævis nec pauci DD. stent in oppositum. Sanchez in præcept. Decal. to. 2. l. 5. c. 5. n. 14. ita, ut professio etiam non secutâ, irregularitas tamen ablata censeatur, eò quòd in favorabilibus nomine Monachi vel Religiosi veniant etiam Novitii, neque ipsa expressè requirant Professionem.

Quartò, Professio Religiosa dissolvit matrimonium ratum quoad vinculum, c. 2. de convers. conjug. Trident. sess. 24. can. 6. sed quoniam alibi privilegio Divino, an humano? sunt, qui cum Paludano & Covarruvia existimant, dissolvi ex natura Professionis, eò quòd ista sit quædam mixta civilis & spiritualis. Privilegio Ecclesiastico & Pontificio adscribunt Lessius, l. 2. de Just. n. 41. dub. 8. Coninck de marrim. d. 26. dub. 3. Medina, Engel, aliique. Præplaceant qui Juri Divino diremptionem matrimonii rati per religionem Professionem tribuunt: ita quippe observant fuit ab initio nascentis Ecclesiæ, quòd infallibile signum est, quòd Apostoli hunc sanctioris & Religiosæ vitæ favorem ab ipsius Christi ore accepissent, idque indicat Alex. III. in c. ex publico, de convers. conjug. dicens, *istud deducit ex interpretatione sacri eloquii.* Atque ita docent Soranus &

disp. 27. q. 1. a. 4. Sanch. l. 7. d. 26. n. 4. Salmantic. to. 4. tr. 4. disp. 1. d. 5. s. 2. n. 70. sed de hoc ex instituto in Tract. de Matrim.

10 Quintò status Religiosus absolvit Professum à patria potestate. *auth. ingressi. & auth. si qua mulier. C. de SS. Ecclesi. & glossa ibid.* quod tamen intelligendum esse quoad effectus patrie potestatis Monasterio & Religioni onerosos, non quoad favorabiles, optime monet P. Engel *privil. 12.*

11 Tandem amplissimum privilegium Religiosorum est, quòd gaudeant privilegiis & participatione omnium piarum causarum sicut, minorennium, nobilium, militum dummodo casus sint Religiosus & Monasteriis applicabiles, prout latè deducit Clarif. P. Engel loc. cit. & Virg. Aluifet *sect. 2. De communicatione privilegiorum*, quà gaudent Religiosi, vid. quæ dixi *Disp. 37. a. 4. §. 11.*

Dubium de privilegiis S. ordinis Benedictini resolvitur.

Quæres primò. An totus Ordo S. Benedicti gaudeat communicatione privilegiorum, aliis Monasteriis, aut integris Congregationibus, putà Cassinensi, Vallisolerana, S. Mauri, &c. concessorum?

12 Respondeo juxta limitationem præced. disp. 37. a. 4. propositam, distinguendum esse inter gratias & privilegia: nam vel sunt onerosa, & cedentia in gravamen tertii, ut exemptio à jurisdictione, quæ non communicantur, nisi exprimentur, quia sunt strictæ interpretationis, nec præsumitur Princeps velle alterius juri quæsito derogare, nisi exprimat. Vel secundò habent pro suo motivò specialem prærogativam loco, Monasterio, Congregationi propriam. Vel tertio restringuntur per clausulas speciales, & exclusivas aliorum locorum, ut sunt multa privilegia Abbati & Monasterio Cassinensi ob prærogativam primatus in toto S. Ordine concessa eaque utpote cocilia non solum à toto ordine, sed nec ab ipsa Congregatione Cassinensi participantur: Vel quarto sunt gratiæ exorbitantes, quæ rarò & difficulter, aut non nisi prævio examine & Decreto S. Congregationis alicui Monasterio, vel Congregationi conceduntur, & necessè communicantur, cum sapiant naturam singularium gratiarum, juxta Tamb. de J. Abb. to. 1. d. 17. q. 2. Lezanam to. 3. V. Missa, n. 21.

13 Vel quintò motivum privilegii est universale, nempe merita, & dignitas S. Ordinis, & tunc valde probabiliter totus S. Ordo Benedictinus in privilegiis cuivis alteri Congregationi, aut Monasterio indultis nemini onerosis communicat. Sequitur ex dictis præcit. disp. 37. a. 4. n. 12. & 13. & ulterius Probatur rationibus directis primò. Non est præsumendum, quòd Sum. Pontif. voluerit in communicationem privilegiorum variis Congregationibus & Monasteriis Ord. S. Benedicti concessorum admittere extraneos & alienos Ordines, exclusis domesticis & membris ejusdem S. Ordinis de universa Ecclesia tot sæculis meritissimi: atqui Sum. Pontif. varios extraneos Ordines admisit in communicationem privi-

R. P. Mezg. Theol. Schol. Tom. II.

legiorum Congregationibus Benedictinis concessorum: ergo præsumi non potest, quòd voluerit Benedictinos ipsos ab eorum participatione excludere. Major probatur, quia exclusus domesticis alienos admittere in participationem favorum, non habità ratione innumerorum meritum, pugnante infuperationis non tantum identitate sed etiam majoritate, alienum est à justitiæ distributiæ æquitate non minus, quàm à paternæ pietatis liberalitate; quod de Sum. Pontifice clementissimo ovium Pastore præsumi nequaquam potest, ideo in interpretatione privilegiorum non nuda ipsius verba, sed vel maxime mens ex adductis motivis debet inspicere: unde sapienter Philosophus à Lellio citatus, æquitatem, ait, esse *quandam justitiam, & justitià legali meliorem.* Et revera: *longè major est Officiorum, quàm juris regula.* Mentem porò Summ. Pontif. luculenter expressit Sixtus IV. in mari magno Augustinianorum dicens: *Conveniebat, ut, quos par labor, & paria merita conjungunt, paria conjungerent privilegia & favores.* Minorem ex Summ. Pontif. Bullis ostendunt Rodrig. qq. regul. to. 1. q. 55. a. 8. Miranda to. 2. q. 46. a. 5. Tambur. Pellizar. aliique citati à Salmantic. to. 4. tr. 13. de privil. c. 1. p. 7. n. 90.

Probatur secundò. Extensio privilegiorum per communicationem ab una Congregatione vel Monasterio ad totum Ordinem S. Benedicti sub præmissa limitatione est in jure fundata: ergo non est deneganda toti S. Ordini. Antecedens probatur primò. Privilegia faventia Religioni & causæ piæ, recipiunt amplam interpretationem ex juris dispositione; cum beneficium Principis sit latissimè interpretandum l. 3. ff. de *constit. Princ.* & cum communi DD. docet P. Engel in *Coll. Jur. Can. Tit. 4. S. 1. n. 4.* Sed privilegia Religiosis concessa, quæ nemini sunt onerosa, sunt talia: ergo admittunt amplam & latissimam interpretationem: ergo pariter interpretatio, quæ DD. privilegia uni Congregationi & loco concessa judicant esse extendenda, est conformis dispositioni Juris.

Nec refert, quòd juxta sup. dicta, privilegium ordinariè ob paritatem & identitatem rationis non extendatur à persona ad personam, à loco ad locum, &c. nam id obtinet quidem in privilegiis, quæ sunt extra Corpus Juris, ea quippe (inquit Engel loc. cit.) *plerumque sunt temporalia, & strictè interpretationis, nec extenduntur ultra personas, quibus concessa sunt: privilegia verò clausa in Corpore Juris ordinariè sunt perpetua, & recipiunt interpretationem, ac aliquando ex paritate rationis extensionem, sicut ipsa eges communes, unde nostra resolutio*

Probatur tertio. Privilegia Corpori Juris inserta iisve in jure æquiparata admittunt extensionem, prout cum communi docent *Suar. de leg. l. 8. c. 27. n. 7. & Havnoldus de Jur. & Just. to. 1. tr. 1. de Leg. c. 4. n. 20.* sed privilegia Religiosorum æquiparantur privilegiis Corpori Juris insertis, ut iidem Authores docent: ergo admittunt extensionem ex identitate vel paritate rationis,

A a a

Proba-